Փոստը շաբաթ օրերը կը հրատարակուի. — Տարեկան բաժանորդագինն երկու եւ կես արծաթ Մեճիտ կանխիկ վճարելի, թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ իր արուարձանաց եւ թէ՛ գաւառաց համար. — վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի. — Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պահչէ-Փարուն ջրավաճառ եւ գրավաճառ Ստեփան աղայի խանութը. — Մանուկեան տողը 3 դրուշ է մէկ անգամի համար. Աւելի ածան կընկայ աւելի անգամներուն համար.

ՀԱՍՑԷ

Առ. Տնօրէն - Տէր Հ. Ս. Ալատճաճեան

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պալըգ - բազար Նաֆիյէ Խան վերի յարկ թիւ 16

ՓՈՒՆՉ

درعلیه‌ده بالق بازارنده نافه خانده اوست قاده

١٦ نومرولی اوطه‌ده {پونچ} غزتهسی صاحب امتیازی

حمپارسوم آلاجاجیان

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Armenien

POUNTCH

16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16

CONSTANTINOPLE

Թիւ 2647 — **ՇԱԲԱԹ** — **1863—1866—1899 ՅՈՒՆԻՍ 19**

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Ուսումնական Խորհուրդը այս տարի ալ յանձնաժողովմը կազմած է՝ ուսուցչական պաշտօն ըստանձնելու ուղղուները քննելու համար։

Կ՚առաջարկեմք յանձնաժողովին, որ աւելի խնամով քննէ անոնց կեանքը, վարքն ու բարքը. քննէ թէ արդարեւ կրնա՞ն միանգամայն բարեկրթութեան օրինակ ըլլալ վարժարանին մէջ։ Երբ քանի մը տարի առաջ Ուսումնական Խորհրդոյ անդամակից կը գտնուէինք, առաջարկեցինք որ ուսուցչաց վկայական տրուելու առեն, անոնց անհատական ու ընտանեկան անցեալ կենաց ու հանգամանաց վրայ մանրամասն տեղեկութիւն առնելու իւրնգունեալով մեր այս առաջարկութիւնը՝ գործադրուեցաւ այն առեն, եւ փորձքուեցաւ օգտակարութիւնը։ Արդի Ուսումնական Խորհուրդն ալ ի հարկէ կը հետեւի այդ ընթացքին։

Այլ եւս տարակոյս չմնաց թէ՛ չա՞ պէտք ունինք բարեկրթուած ուսուցչաց։ Տակաւին անցեալ չարթու ցաւ կը յայտնէինք թէ՛ մեր ազգային վարժարանաց բազմաց մէջ, ի Կ. Պոլիս եւ ի գաւառս, ուսանողաց բարեկրթութեան համար ըստ արժանւոյն լինամ չածրուիր, եւ նոր սերունդը գրեթէ ընդհանրապէս ղուրկ կը գտնուի սրտի ու հոգւոյ ազնիւ ու գեղեցիկ բարեմասնութիւններէ։

Անբարեկիրթ ու անխոհեմ ուսուցիչներ Կ. Պոլսոյ եւ մայրաքաղաքիս մէջ, ո՛չ միայն վարժարանաց ժեռաւոր կըլլան, այլ եւ վարժարաններէ դուրս ելնելով եւ իրենց պաշտօնէն տարբեր խընդրոյ մէջ ալ մնալով ազգային ուրիշ հաստատութեանց ալ կը ժեռնեն, վէճերու՝ երկպառակութեան առիթ կ՚ըլլան։ Չեմք ուզեր ըսել թէ ուսուցիչք ազգային պաշտօնեաներու մէջ չպտնուին, այլ բարեկիրթ՝ խոհեմ ու չրխահայեաց ուսուցիչք։

Չեմք կարծեր որ խստապահանջ համարուինք, եթէ առաջարկեմք որ Ուսումնական Խորհուրդը՝ այս անդամ ուսուցչական նոր վկայագիր տալու առթիւ, արդէն վկայագիր ունեցող ուսուցչաց ու ուսուցչուհեաց համար ալ քննութիւն մը բանայ։ Դժբաղդաբար պիտի հաստատուի թէ՛ այդ փափուկ ու կարեւոր պաշտօնին բոլորովին անարժան եղողները կան անոնց մէջ՝ ո՛չ միայն ի մասին ուսման, այլ եւ ի մասին վարուց ու բարուց, եւ պատճառ կըլլան դայթակղութեան ու ժլատացի։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

Վերջապէս՝ ամենահատարեալ անյաջառութիւն, եւ մինչեւ իսկ խստութիւն պէտք է՝ արդէն զբաղնուած անարժան ուսուցիչներն ու ուսուցչուհիները՝ վարժարաններէ հեռացնելու, եւ նոր ապիկարներու, անարժաններու տեղի չտալու համար։ Քննութեան այս գործին մէջ երբէք զթութիւն պէտք չէ, այլ կատարեալ արդարութիւն, անկեղծութիւն։ Գիտ՛ել մէկ անձի վրայ, ուսուցչական վկայագիր տա՛լ անարժանին, կա՛մ արդէն վկայագիր կորզած ու անարժան գտնուած անձը պահել վարժարանին մէջ, անդթանա՛լ է՝ հաւրիւրաւոր անմեղ մանկտւոյն դէմ։ Բարոյական սպանութիւն մ՚է, ահաւելի ու անխոցելի։

Մանրամասնութեանց մէջ չեմք մտներ. յականէ յանուանէ անարժանները գիտեմք. առ խոհեմութեան զանց կընեմք նշանակել, սակայն կը պնդեմք որ՝ Ուսումնական Խորհուրդն, ըստ մեր առաջարկութեան, քննութիւն բանայ արդէն վկայագիր ունեցողներու համար, և այս՝ ո՛չ միայն ի Կ. Պոլիս այլ և գաւառաց մէջ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

ԵՕՂՈՒՆ-ՕԼՈՒԳ. (վիճակ Անգորայի) 5 Յունիս 1899։ — Ըստ տեղական հնաւանդ սովորութեան՝ առտ կառավարական տրոց հաւաքումն հաշուակալի (հեսապճի) մը ձեռամբ կը կատարուի։ Այսու հանդերձ տարեթուականով մրնթարմ՚ալ կ՚ընտրուի համահաճութեամբ, որպէս զի կառավարութեան կողմէ եկող պաշտօնեայք մրնթարին առնեն հիւրընկալուին, և որպէս զի դանձուած դրամներն կառավարական անտուկին յանձնէ, հաշիւ առնէ, և ի պահանջել հարկին՝ դիւզական խնդիրներ լուծէ կարգադրէ։ Ձիշդ այս պաշտօնն էր, զոր ժողովուրդն յանձներ էր տեղւոյս բնիկներէն Թամիէճեան Գաբրիէլ անուն անձին։ Սա իբր 2 տարի պաշտօնավարեց. ի վերջոյ՝ ժողովուրդն դադրեցուց պաշտօնավարութենէ՝ նկատելով բազմաթիւ խնդիրները, որ ժողովրդեան դայթակղութիւն առթած էին։ Այս՝ իր պաշտօնավարութեան չրջանին մէջ արդէն անխղճօրէն անդթութիւններ գործելով հանդերձ՝ անցեալ տարի երբ այժմեան նորընտիր մրնթար Ճակոբ աղա Ադամեան կառավարութեան անտուկին հետ հաշիւ առաւ՝ 70000 ղրշի բաց մը երեւան հանեց։ Այսչափ ծանրագնալ պագրեեւ ունենալ և ոչ մին կը կարծեր, այս վարանման առեն երբ հաշուակալաց տոմարներն խուզեցին, յայնժամ գալանիքն

լսացուեցաւ. Ներկայացնելով ակներեւ 4-500 ղրշ պարտնակող մի կեղծ լսացադէր, յորմէ կը հասկըցուէր թէ տրուած դրամոց ամբողջութիւնը տեղը չէր հասած, և որոյ յօրինիչն ինքն Թամիէճեան Գաբրիէլ տարւոյն մրնթարն ըլլալով՝ անխղճօրէն այդքան դրամ չորթեր է, առանց երբէք պնդաւածելու գիւղացւոյն կրած տագնապն ու նեղութիւնները։ Այսպէս ահա նենգութիւն ի լոյս եկաւ և կառավարութիւնն ալ լսացաւ քննեց։ Գաբրիէլ պիտի նեղուէր մինչեւ ցհատուցումն յետին նաքարակի, սակայն չնորհիւ բարեսէր տղգայնոց առաջքն առնուեցաւ, պայմանաւ որ՝ Թամիէճեան կորզած դրամներն (11000 ղրշ) ամբողջութեամբ հատուցանէ, որոյ 5000ը՝ ինքն լսրացուցած է և 6000ն ալ հաշուակալին միջոցաւ կը պահանջուի։ Խոստացաւ, բայց ի վերջոյ չհամձեցաւ վճարել։ տարի մ՚ալ մրնթար ըլլալու բաղձանքն ունէր՝ ընդհաւաքելու համար ի լոյս եկած գաղտնիքներն. սակայն չյաջողեցաւ, այս պատճառաւ սկսաւ իր անանձ կրից յաղուրդ տալու համար՝ գործերնի մէջ որոմ ցանելու միջոցները ձեռք առնուլ. ես սա քահանան չեմ ուզեր. սա Խորհուրդը ցրուելու և ի նորոյ կազմելու է, դպրոցը պիտի փակեմ, եւայլն։ Կրցաւ միամիտ անլեզու ոմանց սիրտերն դրաւել։ Քահանայն ի՞նչ ընէ. վարժապետն ի՞նչ ընէ. զինքը տանջողը՝ իր խիղճն ու յանցանքն են։ Վերջապէս յայտնեցաւ վերիվայր ընել ամէն բան. Թաղական Խորհրդականք ցիր ու ցան եղան. ոմն առաջին չմտաներար, ուրիշ մը՝ հրաժարեցաւ, միւսներն ալ ի հեռուստ վախճանը կը դիտեն։ Արդ Առաջնորդարանի անօրէնութեան կըսպասէ ժողովուրդն, այս տարեսամ ու խառնակ վիճակէն աղատելու համար։ = Պատմենք հետեւեալ եղելութիւնն ալ, որ ի մտէս մի չաբաթ առաջ տեղի ունեցաւ։ Թամիէճեան դեռ կը չարունակէ իր սիրը այժմու միաբարին դէմ ալ. իրեն կուսակից ընտրած 4-5 անձինքն հետը առած կ՚երթայ անոր տունը, կռուիլ կ՚ուզէ. սակայն անգ միւզաիմը բազմած տեսնելով անյաջողութենէն չտարակուսելով՝ միայն հայհոյանքներ ուղղելով կ՚երթէ կ՚երթայ։ Այս անձին վարմանց պատճառաւ՝ ժողովուրդը եկեղեցիէ ալ զրաւցած է։ Եթէ անյապաղ անօրինութիւն մը չըլլայ՝ չատ մեծ պիտի ըլլայ ցնծութեան, և Թամիէճեան քալէլերուելով՝ արձակ սանձարձակ պիտի գործէ ուրի՛չ ինչ որ ուզէ։

ՄԱԼԱԹԻԱ. 2 Յունիս 1899։ — Տեղւոյս կառավարիչն, Վսեմ. Մէհմէտ Ձեմիլ փաշա, նախորդ ամսոյ 19ին, քանի մը տղգայնոց հետ այցելելով Ս. Լուսաւորչայ վանուց մէջ Ա.մեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ բացուած Որբանոցը, յորդորներով ու խրատներով քաջալերեց տղայքը, և առատ նուէր բաշխեց իրաքանչիւրին։ Նորին Վսեմութիւնը ընտիր ժողովրդեան սէրն ու համակրութիւնը գրաւած է իր գթասրտութեամբ, ժողովրդասիրութեամբ ու արդարասիրութեամբ։ Պաշտօնավարութեան ըսկզբնաւորութենէն, 8 ամիսէ ի վեր, ըստ բարձրագոյն կամաց Օգոստ. Սուլթանին՝ անդուլ անդադար կ՚աշխատի ժողովրդեան անդորրութեան ու բարգաւաճման համար։ Գրեթէ բոլորովին կերպարանափոխ եղաւ ամբողջ քաղաքն։ Ո՛ր և է խարութիւն չդներ այս կամ այն ժողովրդեան մէջ։ Աչալուրջ կը հսկէ օրինաց անթերի գործադրութեան համար։ Անկեղծ պաշտպան է աղքատին, թշուառին ու որբին։ Ամեն տեղ կ՚օրհնեն կը դովեն զինքն, և բազում ու երջանիկ օրեր կը մաղթեն։ Մեր ազգայինք ալ անխափար և լիովին կը վայելեն նորին Վսեմութեան բարեացակամութեան չնորհները, և նուիրական պարտք կը համարին՝ հրապարակաւ չնորհակալութիւն մատուցանել իրեն, օրհնելով մեր Օգոստ. Վսեմ հարփանն, որ հաճեցաւ այսպիսի առաքինի անձի մը կառավարչութեան ենթարկել Մալաթիոյ վիճակը։

Պ. Ս. Պ.

ՕՏԷՍՍԱ. 11 Յունիս 1899։ — Նախորդ նաւակովս գրած էի Բէնիկ վարդապետի հրաժեշտի քարոզի մասին. բայց ինչպէս կ՚երեւի, չատ դժուար կուգայ իրան բաժնուիլ այսպիսի յարմարութիւններ ունեցող քաղաքէն, որ այժմ Ս. Հայրապետի անունով մի խնդրագիր գրած է եւ մի վարձկան մարդու ձեռքով միամսօրէն ստորագրել կուտայ զայն, որ այս կողմերը քարոզիչ մնայ ամէն վերջն ալ։ Ինչպէս յայտնի է՝ էջմիածինը նա վարդապետին սովորելու զրկած է, ուրեմն նպատակ ունէր վերջն ալ օգտուիլ նորա առած ուսումէն. բայց կ՚երեւի որ դեռ ամէն բան սովրած կամ սովրեցուցած չէ այսաեղիններուն, դեռ եւս ժամանակ կ՚ուզէ։ Լաւ թող իմանան, որ եթէ մինչեւ այժմ մենք կըսկինք նա սեւագլխի արածներուն, նորա ուղարկողի պատիւը կը յարգեինք. իսկ եթէ այժմ սա խարդախ միջոցներով կարողանայ դարձեալ ծնել մեր գլուխն փորձանք, մենք չպիտի կարողանանք լռել։ Թող հեռանայ մեզմէնից, մեզ այդպիսի քարոզիչ պէտք չէ։ Կըսեն, որ անհանգիստ եւ չար լինելուն համար է, որ հոս են դրկել այս վարդապետին, իբրեւնց զըսխնելը աղատ անելու համար, սակայն եթէ իրանք չեն կրնար ասոր չարութիւններու տանել, մենք ի՞նչպէս տանինք։ Եւ վերջապէս մենք եսամոլ չենք, որ ամէն լաւ բանը մեզի միայն ըլայ։ եթէ սա վարդապետը լաւ բան է, Թող իրանք էլ մասնակից ըլլան. իսկ մեզ բաւական է, չափեց դուրս բաւական...։ Ձենք հասկանար, ի՞նչպէս կըլլայ, որ այսպիսները վարդապետ կը ձեռնադրուին. չէ՞ որ առաջ պէտք է ձեռնադրուղի վարքը, բարքը, բոլոր կեանքը խնանալ, քննել եւ յետոյ ձեռք դնել։ Իսկ սորա կեանքի մասին դրած եմ անցեալ նամակովս։ եթէ հոգեւոր իշխանութիւնը խալ մնայ մեր այս հանաչանքներուն, պաղատանքներուն, քաղաքական իշխանութիւնը կիմանայ սորա արարքները եւ ինքը կը հեռացնէ ասոր, որ կրկին վիրաւորանք կ՚ըլլայ ազգիս։ Ծ. Գ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ա.մեն. Ս. Պատրիարք Հայրը անցեալ կիւրակէ Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց, քարոզ խօսեցաւ, կրթական ու կրօնական զարգացման համար յորդորներ ուղղեց ժողովրդեան, և բարեմտղթութիւններ ըրաւ Օգոստ. Սուլթանին համար։ Շաբաթ երեկոյ ալ ժամերգութեանց ներկայ գտնուեցաւ, գիչերը տեղւոյն Տ. Գրիգոր քահանայի բնակարանին մէջ անցուց, և կիւրակէ ցերեկ ալ Տ. Գրիգոր քահանայ տեղւոյն տուաւ ի պատիւ Նորին բարձր Սրբազնութեան։ Շաբաթ երեկոյ թաղին մէջ չրջեցաւ, ուսանողաց չաքար բաժնել տուաւ, և Ազգանախանձ ընկերութիւնը քալէրեց՝ դրամական նպաստ մը տալով։

— Ճանիկի՝ Մշոյ և Երզնկայի առաջնորդական տեղապահաց համար պէտք եղած հրամանագիրք Բ. Դրնէն Պատրիարքարան ղրկուեցան։

— Պանտըրմա-Պալըքէսէրի առաջնորդական տեղապահ Գեր. Տ. Թաթոս վարդապետ Դուրեան՝ չորեքչաբթի ուղեւորեցաւ ի պաշտօնավայրն։

— Իսկիւտարէ երկու ժամուչափ հեռի Ալէմտաղը ըսուած հռչակաւոր անտառազարդ զբօսավայր գիւղը՝ այս տարի գարնան ամսոց մէջ իսկիւտարէ եւ ուրիշ կողմերէ ընտանեօք ու առանց ընտանեաց բազմութիւն մը դանուեցաւ, մեծ մասն՝ մեր ազգայիններէ, որ 25 լիրա հանգանակեցին տեղւոյն Հայ եկեղեցւոյ ու վարժարանի նորոգութեան համար, և եկեղեցին ալ 2100 ղրշ հասոյթ ունեցաւ, որոյ 1000ը արուեցաւ քահանային, լուսարարին և այլոց անվճար ծնացած ամսթոչակաց համար։ Ծիչեալ գիւղը քանի մը տարիէ ի վեր այսպիսի բազմութիւն տեսած չէր։

— Ա՛խր, ես ինչ իմանամ, ինչ ասեն, ես էլ կասեմ, որ ես էլ չգիտեմ։

— Ֆրանսիայի հարցը ինչպե՞ս է լուծվելու, ինչպե՞ս է վերջանալու։

— Ֆրանսիայի հարցը ինչպե՞ս է լուծվելու, ինչպե՞ս է վերջանալու, ես էլ չգիտեմ, ինչ ասեն, ես էլ կասեմ, որ չգիտեմ։

— Ամերիկայի հարցը ինչպե՞ս է լուծվելու, ինչպե՞ս է վերջանալու։

— Ամերիկայի հարցը ինչպե՞ս է լուծվելու, ինչպե՞ս է վերջանալու, ես էլ չգիտեմ, ինչ ասեն, ես էլ կասեմ, որ չգիտեմ։

— Ինչո՞ւ ես չգիտես, ինչո՞ւ ես չգիտես, ինչո՞ւ ես չգիտես,

մաս մը կարասիք այրել եաքը։ Նոյն եւ նախորդ օրեր հրդեհի այսպիսի դէպքեր պատահեր են նաեւ Բերա Թարլա-պաչը, Կ. Պոլիս Ֆաթիհի կոզմը, եւ Օրթագիւղ տան մը սենեակին մէջ, ուր ննջեցեալի մը մարմինը ղբրուած է եղեր։ Հրդեհի մասը դէպքեր՝ ուրիշ կոզմեր ալ։

— Եանկայի Բայչիճա գիւղաքաղաքի մէջ եանի անուն մէկը Խրիսթոֆոս անուն անձին կինն ու մէկ աղջիկը ըսպաններ, մէկ աղջիկն ալ վիրաւորեր եւ Ծովնասան փախեր է։

— Կէվիաօլուի մէջ յորդահոս անձրեւոյ ժամանակ կայծակնահար եղեր մեռեր է 12 տարեկան գիւղացի պատանի մը։ Այս խեղճին հայրը՝ նոյն աւուր երեկոյին, հիւղին մէջ ապառներ եւ օր մը առաջ վաճառած ոչխարաց դրամն առնուեր է։

— Իզմիրի մէջ մահմետական նաւավար մը՝ արբեալ վիճակի մէջ մէկուն հետ կռուելու առեն չկրնալով լսել չոգեկառաց արշաւասոյր ընթացքն ու սուլիչն, տակը մնացեր մինչեւ 70 մեթր տեղ քշուեր, եւ ջարդակտոր ըլլալով մեռեր է։

— Իզմիրի մէջ յոյն կին մը քնանալու առեն, բերնին կեղծ ակռաները կոկորդը գացեր, ապա ստամքան ի-ջեր են, եւ հետեւեալ օրը կինը հիւանդանոց տարուելով անդ գործիքով ստամքսէն հաներ են ակռաները։

— Ագասօնեայ գրուած է թէ՝ 16 յոյն ասպատակք կախուեցան։

— Ամխտավաճառ Կարապետի զոքանչն՝ որ անցեալները կէտիկ-փաշա տանը մէջ կերակուր եփելու առեն այրած ու եէտիգուլէի հիւանդանոցը տարուած էր, մեռեր է։

— Կիւմիւշ-Համիքէոյ գաւառակի մէկ գիւղին մէջ գամի մը մէջ հրդեհ պատահեր, եւ քանի մը հարիւր ոչխարներէն մնայն այծ մը ազատեր է։

— Ակվալըգցի Տիմիթրի անուն յոյն մը՝ որ Ակնօրօզ գացեր է նպաստ հաւաքելու համար, Գօճըմօս վանքին մօտերը սպանեալ գտնուեր է։ Գլխուն ու երկու ձեռաց վրայ՝ սոսկալի վէրքեր, եւ գրպանին մէջ 20 փարա տեսնըւեր են։

—Երկու յոյն չատախէրներ Ղալաթիոյ «Միացեալ Պանդոկներու» ճաշարանին մէջ, անցեալ կիրակի, մէկը Արշիպեղագոսի կղզիներէն և միւսն Սամոթրակեցի, մրցեր են գրաւ դնելով։ Երկուքն ալ դէմ առ դէմ նստելով կրցածնին պիտի ուտեն չարունակ, և ետ քաշուողը իւր մրցակցին պիտի վճարէ 300 ղրուշ և կերակրոյ ծախքը։ Երկու յոյները առաւօտեան ժամը 9ին (Ը. ե.) սեղանին գլուխը կ'անցնին ու կը սկսին թխել. ուղղութիւնը Արշիպեղագոսցին կուտար։ Նախ, քիչ մը ալօրժակ բանալու համար օղի խմելու կ'երթեն չիրօզի ապրանքին հետ ու բաւական ճնկելէ ետքը կ'անցնին կերակուրներուն։ Եզան արգանակ, փուռը եփուած ոչխարի ազդր, վարունգի աղցան, հաց, նարինջ իբրեւ կը յաջորդեն։ Մէկ մէկ օրա դինի երկա-քանչիւրին, մէկ մէկ ալ խահուէ։ Առաջին նիստը կ'աւարտի։ Մարսողութիւնը դիւրացնելու հա-մար երկուքական սիկառ ալ կը ծխեն, և չատ չանցած, երկուքն ալ անօթի կը զգան ինքզինքնին։ Օդը տաք էր և այս անգամ աւելի թեթեւ կերակուրներ են որ նախա-պատուհիւն կը ստանան երկու-քին ալ կողմէ. չիրօզի ապրան՝ ձու-մաթեխով և ձիթապտուղով, խորո-ված հաւ, բէֆալընիոյ պանիր, խահվէ, գնեաք։ Այս երկրորդ նիստն ալ կ'աւարտի։ Երկու չա-տակերները՝ այդ սննդային խառ-նուրդը ստամոքսներնուն մէջ ամ-բարելէ ետքը գնա աւելին թխե-լու արամադիր զգալով ինքզինք-նին, երկուքական սիկառ ալ կը ծխեն, տասը վայրկեանի հանդիստ կ'առնուն, ու պատառաքաղը ձեռ-քերնին՝ կրկին կերակրոյ գլուխ կ'անցնին. իրենց հրամանով՝ սպասաւորը յաջորդաբար կը բերէ երկու պնակ մածուն, երկու պնակ, եւրոպացի բերուած թաւուշի, չորս երկհատնեք, գինի ու պտուղներ, որոնք վայրկենապէս կ'անհետա-նան։ Այս երրորդ նիստին ետքն ալ մրցակիցներէն ոչ ոք կը մտա-ծէր վերջ մը տալ. քանի մը վայրկեան հանգչելէ ետքը դարձ-եալ կը սկսին, և սպասաւորին բե-րած մախաօնին, մածունով թիլալը և ճերմակ ու կարմիր գինին ալ կ'անհետանան։ Սամոթրակեցին տակաւրութեան նշանները ցոյց տալ կը սկսի թէև, բայց Արշիպելագոսցին կ'առարկէ թէ առաջը պարապ կը դղայ և կը հրա-մայէ սպասաւորին որ բերէ երկու պնակ ապուր, երկու պնակ տապ-կած ձուկ, երկու պնակ միսով լոբիա, տապկած ոչխարի լեարդ ու գինի։ Սամոթրակեցին չկրնալ դիմանալ այս անգամ. յուսահա-տի աչքերով նոր բերուած կերակ-րոց նայելէ ետքը կ'ըսէ մրցա-կիցին.— Բան մը պիտի ըսեմ քեզ. —Շարունակենք ուտել, կը պա-տասխանէ միւսը, վերջը կը խօ-սինք.—Խեղճ Սամոթրակեցին ըս-տիպուած՝ կը փորձէ ուտել տա-կաւին, բայց հազիւ առաջին պա-տառը բերանը դրած, մարած կ'ինկնայ և սեղանին տակը կը դլորի։ Դեղարան մը կը տանին զայն, մինչդեռ միւսը՝ Արշիպելագոս-ցին սեղանին վրայի բոլոր կերա-կուրներն ալ լափելէ ետքը, կէս օրայ ալ կարկանդակ կ'ուտէ ի պատիւ նշանածին։— Այս հետա-քրքրական ճաշը ճիշտ ութը ժամ տեւեր է։

Պատուհասներ, Ասիճան եւ Պաշ-տօն։ — Մանաթըրի նահանգի Տէպ-րէյի Զիյր գաւառակի գործակա-տարութիւնը՝ Ագօվայի նախորդ գործակատար Ահմէտ Բաշխա էֆէնտիի։ — Վանայ նահանգի կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական բաժնի նա-խագահութիւնը՝ Իզմիր Լութֆի է-ֆէնտիի, որ ի Քէնկըր կը գտնուէր այն պաշտօնով։ — Երկրորդ ասիճանի Օսմանիյէ՝ Շուէյտ-Նորվկկիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան գըլխաւոր քարտուղար կոմս Թօպի, եւ երրորդ ասիճանի՝ անոր օգնական պ. Պիք Ֆրիզի։ — Ականակուռ Մէհմէխէյ՝ Եէմէնի բանակին հրամանատար Ապտուլլահ փաշայի, եւ վէզիրութեան ասիճան՝ Եէմէնի կուսակալ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի, կայսերական բարեա-ներով։ — Իզմիրյաղ ոսկի չքադրամ Օսմանեան դրամատան տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկի։ — Ուլբայի երկրորդ ասիճան՝ Սէրվիթ ու Մալիւմթ վար-դապետ արտօնատէր ու տնօրէն Թահրը պէյի։ — Էրզրումի նահանգի հեռա-գրութեան ու թղթատարութեան գըլ-խաւոր տնօրէն կարգեցաւ՝ Ալի Րիզա էֆէնտի, որ Թարապըզոնը-Ղարսի մէջ կը գտնուէր սոյն պաշտօնով։ — Վա-նայ նահանգի հեռագրութեան ու թղթատարութեան գլխաւոր տնօրէն անուանեցաւ Լաթիֆ էֆէնտի, որ Էր-զրումի մէջ կը վարէր սոյն պաշտօնը։ — Ճանիկի առեւտրական դատարանի նախագահութիւնը՝ Իրաւագիտական վարժարանի չրջանաւարտներէն Մուվէս Զէքի էֆէնտիի։ — Երրորդ Աստի-ճանի Օսմանիյէ՝ Ծխախոտի Րէժիի կեդրոնական վարչութեան պաշտօն-եաներէն Գ. Րամսի եւ Ճիպալիի ծը-խախոտի գործարանին տնօրէն Վէհի էֆէնտիներ։ — Պրուսայի նահանգի դա-տական քննիչ կարգեցաւ՝ Նիմիթուլ-ահ էֆէնտի, որ Պէյրութի ու Սու-րիոյ նահանգաց մէջ կը գտնուէր սոյն պաշտօնով։ — Հալէպի ու Ատանայի դատական քննչութիւնը՝ Եանեայի ու Շքեղարայի դատական քննիչ Ազիզ պէյի։ — Երրորդ ասիճանի Օսման-նիէ պատուհանչան՝ կայսերական անձ-նական դանձուն անտառաց ու կալ-ուածոց երկրորդ ու չորրորդ դիւանաց անօրէն Հէքիմեան էֆէնտիի։ — Ֆէ-ըիզութեան ասիճան՝ մեծ եպարքո-սութեան թիւնոսպահպետ ճէմալ փաշայի։ — Բուժչի պէյլըրպէյիի ասի-ճան՝ Տիվանիյէի կառավարիչ Մուս-թաֆա Լութֆի փաշայի։ — Սանիյէ ասիճան՝ կէյսիդէի փոստատարաններէն ճէմալզատէ Ալի Րիզա էֆէնտիի։ — Թասթամունիի նահանգի Պարթըն գա-ւառակի գործակատարութիւնը՝ Ինէպօ-լուի գործակատար Խալիլ էֆէնտիի։ — Տօնիայի նահանգի Խատըմ գաւառակի գործակատարութիւնը՝ Երբեմն Թէրմէի գործակատար Իպրահիմ Ֆէվզի էֆէն-տիի։ — Ատանայի նահանգի Փայաս գաւառակի գործակատարութիւնը՝ Մի-լըքէյի վարժարանի չրջանաւարտներէն Հիւսէյին պէյի։ — Երրորդ ասիճա-նի Օսմանիյէ՝ Պաֆրայի գործակատար Մուսայ փաշայի։ — Երկրորդ ասիճանի Շէֆգաթէ՝ Պէյրութի նահան-գի տոմարակալ Էհմէտ պէյի ամուսին Սիկնոջ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս · 19 Յունիս 1899

Օսմանեան Բօնօսիէք . . .	25-15
Րումելիի Երկաթուղի Ֆրանգ	117-50
Թրամուէյ	Լ. Օ. 870-04
Մէհիտիյէ	108-

Օսմանեան լիրան 100 գրուշիս

Մէճիտիէ	96-30
Հինգնոց	102-00
Վեցնոց	102-20
Րուպի Թղթադրամ . . .	8-55
Ռուսիոյ Բուլ.	90-54
Դաղղիական լիրա . . .	87-22
Անգղիական » . . .	110-02
Դրխմից	51-05

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

= Գերմանիոյ կառավարութիւնը՝ Սպանիայէ 865 հազար ոսկիի գնեց Քարոլինեան կղզիները։

= Պուլղարիոյ իշխանութիւնը՝ 500 հազար ֆրանք կը բաշխէ ե-րաշտութենէ ձլատեալ երկրա-գործաց։

= Դաղղիական տորմիղ մը՝ 5-6 ղրահատոր բաղկացեալ՝ ա-ռաջիկայ ամսոյ մէջ արեւելեան չուրերը պիտի այցելէ և Իզմիրի առջեւ պիտի մնայ քանի մ'օր։

= Սուտանի մեծ էմիրին գըլ-խաւոր արբանեակներէն մին ըս-պանուեր է՝ անձնասուութեան խորհուրդ տալուն համար, և է-միրին որդին ու քանի մը տէր-վիշներ չղթայակապ բանտար-կուած են եղեր՝ իրենք ալ այդ խորհուրդը տուած ըլլալուն հա-մար։

= Չինաստանի մէջ՝ բնիկ աս-պատակներէ սպանուեր են երկու ռուս երկրաչափք և 10 ռուս զին-ուոր։

= Ռումանիոյ կառավարու-թիւնը որոշեր է՝ երկրէն դուրս հանել հեղլէն, պուլկար ու սերպ երկրագործներն, որ վերջին ժա-մանակներս գացած խռնուած են։ Այս որոշումն եղեր է՝ հայերն ա-ռանձնապէս սպառման առաջքն առնելու համար։

= Գերմանիոյ դատարաններն անցեալ տարի 101 մարդասպան դատապարտեր են։ Նախընթաց տարւոյ մէջ իրրեւ մարդասպան դատապարտելոց 12ը 12-18 տա-րեկան պատանիներ են եղեր։ Դա-տապարտելոց 61ը՝ ըսպրքական, և 40ը պապական են եղեր։

= Սերպիոյ կառավարութիւնը կ'աճապարէ՝ նորանոր հրայան-ներ գնելու Գերմանիոյ Լօեվ գինագործարանէն դնելու համար։

= Պաշտօնական վիճակագրու-թենէ մը կը տեսնուի որ Գաղղի-ոյ հանրապետութեան մէջ օտար երկիրներէ, մանաւանդ Թուրքիայէ ու Ռուսիայէ, 2000է աւելի ուա-նողք կը գտնուին, որոց 300ը իգական սեռէ են։

= Պելճիոյ մէջ, երկու թաղկի՝ Ռոքդղ ու Լաքօ՝ քաղցկեղը գար-մանելու համար չիճուկ մը գտեր են, և պրիւսէլի հիւանդանոցին մէջ փորձուելով՝ գոհացուցիչ ար-դիւնքը տեսնուեր է։

= Անգղիոյ երեսփոխաններէն պ. Ճօն Հըդդըն՝ բանախօսութեան մը մէջ ըսեր է թէ՝ Թագաղու-թեան դեսպանաժողովին մէջ թէ-պէտ ռուս պատուիրակը միշտ խաղաղութեան նպաստաւոր ա-ռաջարկութիւններ կ'ընէ, սակայն միւս կողմանէ Ռուսիոյ կառա-վարութիւնը ամէն ազդէ աւելի կըսպառազինի այժմ։

= Ալճերիոյ մէջ 1500է չափ բնիկ ապստամբք՝ կուրարա քա-ղաքի վրայ յարձակելով՝ բազում մարդ սպաններ և բազմաթիւ ուղտեր գրաւեր են։ Կառավա-րութիւնը հարկադրեր է հեծե-լազօրք ղրկել՝ ապստամբները սանձահարելու համար։

= Տամասկոսի մէջ (Արեւել-եան Ափրիկէ), բնիկ ցեղ մը՝ 1000 հոգիէ բաղկացեալ Զէճօ անուն պետին հրամանաւ մեծ դժուա-րութիւն կուտայ գերմանացի գաղ-թականաց, և Գերմանիոյ կառա-վարութիւնը կը ստիպուի զօրք հանել անոնց դէմ։

= Եգիպտոսի իշխանութեան ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդականը՝ երկրին ոստիկա-նութեան բարեկարգութեան հա-մար ծրագիր մը պատրաստեր է, յո-րում նշանակած է թէ ոստիկանք ի՛նչ պատրաստութիւն ունին հան-դէպ ժողովրդեան, և ի՞նչպէս պիտի վարուին՝ երբ կռիւ մը, դէպք մը, ոճիր մը պատահի։ Ծրագրին ոստիկանութեան քննը-չաց տրուեր է, որպէս զի գիտու-ղութիւն ընեն, եթէ ունին։ Այ-սուհետեւ առ ի գործադրութիւն պիտի հաղորդուի վարչական պաշ-տօնէից։

= Խաղաղութեան դեսպանաժողովոյ վրայ դարձեալ բացորոշ ծանօ-թիւն մը չկայ։ Հետզհետէ կը սաստկանան տարակոյսները թէ մշտնջենաւոր խաղաղութեան նը-պաստաւոր արդիւնք մը չպիտի կրնայ արտադրել դեսպանաժո-ղովը։ Զարմանօք կը հրատարակ-ուի թէ՝ դեսպանաժողովին մէկ մասնախմբին մէջ երբ ամերիկեան պատուիրակը անգղիերէն խօսելը է՝ դաղղիերէն լաւ չդիտնալուն համար, գերմանական պատուի-րակն ալ՝ գերմաներէն պատաս-խաններ է, և իտալականն ալ՝ իտալերէն։ Լեզուի այսպիսի երե-ւոյթ մը տեսի ունեցած է այս օ-րերս Անգղիոյ ու Ռուսիոյ կառա-վարութեանց մէջ՝ Զինական խնդրոյն վրայ բանակցութեան առթիւ։ Անգղիոյ արտաքին գոր-ծոց նախարարը, քան սովորու-թեան՝ փոխանակ դաղղիարէն լեզուի՝ անգղիականը գործածե-լուն համար, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարն ալ ռուսերէն պատասխաներ, և միանգամայն՝ սոյն անկ է՝ պատուիրեր է ռու-սական լեզուաւ կատարել այսու-հետեւ Անգղիոյ հետ պաշտօնա-կան բանակցութիւնները։

= Լա Հէյ հետեւեալ հեռա-գիրները ելած են։ — Դեսպանա-ժողովին առաջին յանձնախում-բը ընդունեց՝ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին չրջաբերա-կանին կարեւորագոյն կէտերը։ Երկրորդ յանձնախումբն ալ՝ անց-եալ ուրբաթ՝ նիստ ընելով վերա-քննեց մինչեւ ցարդ ստացած ու ըղծումները։ Երրորդ յանձնա-խումբն ալ՝ իրաւարութեան կա-նոնադրի խմբագրութեան գործով զբաղեցաւ։ — Գերմանիոյ կա-ռավարութիւնը վերջապէս ոտիպ-ուեցաւ ընդունիլ իրաւաբար ատ-եանի մը կազմութիւնը, բայց պայմանաւ որ ուզողը դիմէ իրա-ւարարութեան, և ատեանը կազ-մուի՝ մեծ մէրութեանց կողմանէ ընտրեալ բազմաթիւ պատ-ուիրակներէ։ — Զէնքընկեցութեան խնդրոյն վրայ՝ ժամանակէ մ'ի վեր երբէք խօսք ու խորհուրդ չկայ։ — Հոլանտայի կառավա-րութեան կէս-պաշտօնական լրա-գիրը ըսեր է թէ՝ ծովային ու ցամաքային զօրութեան նուազ-ման խնդիրը չատ կարեւոր է մեծ տերութեանց համար, որովհետեւ անոնք՝ մրցելով մէկ մէկու հետ՝ այժմ անտանելի վիճակի մը հա-սուցած են պինուորական ծախ-քերը։ Ցիշեալ լրագիրը ապա չո-ղանայի նման փոքր տերութեանց վրայ խօսելով ըսեր է թէ՝ անոնք ստիպուած են աւելցնել իրենց ծովային ու ցամաքային զօրու-թիւնները՝ իրենց պաշտպանու-թեան համար, և խաղաղութիւնը ապահովել չէ՝ արդիւնք զանոնք պաշտպանողական միջոցներէ։

= Հնդկաստանի հարաւային կողմերը անկարգութիւնք կը չա-րունակուին։ Ապստամբք 450 տուն այրեր, տեղ տեղ ոստիկանները յաղթահարեր փախուցեր, բազում հրացան ու ռազմանիւթ գրաւեր, և բռնուած մարդոց ականջները կտրեր են՝ օղերը չուտով ստա-նալու համար։

=Ռումանիոյ մէջ՝ 1300է չափ գիւղացիք, մէկ մասն՝ դինեալ, տչխատեր են խուժել Սլաթինա քաղաքը, տեղւոյն երեսփոխանաց դէմ բողոք բառնալու պատրուա-կաւ, որովհետեւ ընտրվարական պօղտան Բիթէսթի անուն անձը չէ յաջողեր երեսփոխանական ընտ-րութեան մէջ։ Ցրուելու ազդա-րարութիւն եղեր է գիւղացւոց, բայց չեն մտիկ ըներ, քարով՝ գա-ւազանով ու բէվոլվէրով յարձա-կում ըրեր, բազում մարդ վիրա-ւորեր են. դարձեալ ցրուելու ազդարարութիւն եղեր է գիւ-ղացւոց, և դարձեալ անհնազան-դութիւն տեսնուելով՝ գինուորք

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԵՒ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀՐԱՄԱՆ

Ի ԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՏԱՐՈՒԻ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻ ՀԱՏՈՐԻՆ ՄԷՋ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՊԱՏԿԱՆԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ ՈՒ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԱԲԱՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ